

Sygn. akt I C 367/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Bożena Chłopecka

Protokolant: st. sekr. sąd. Paulina Bondel

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2022 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa Biura (...)

S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

o zapłatę

I. powództwo oddala w całości,

II. ustala, że powódka w całości ponosi koszty postępowania z tym, że ich szczegółowe rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: IC 367/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 kwietnia 2017 roku skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa-Ministerstwu Cyfryzacji (obecnie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów) powód Biuro (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 669.735 zł z odsetkami ustawowymi od tej kwoty liczonymi od dnia 18 września 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, ewentualnie odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż zawarł z pozwanym Skarbem Państwa- Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji dnia 5 kwietnia 2013 roku umowę, której przedmiotem było wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na podstawie istniejącego projektu koncepcyjnego z ewentualną zmianą sposobu użytkowania dla inwestycji „Przebudowa budynku położonego przy ul. (...) w W.” oraz sprawowanie nadzoru autorskiego podczas realizacji inwestycji na podstawie wykonanej dokumentacji projektowej. Powód wskazał, iż intencją pozwanego było zlecenie opracowania pełnej dokumentacji projektowej na podstawie istniejącego projektu wielobranżowego, do którego wyłączne prawa autorskie przysługiwały powodowi. Powód szczegółowo i obszernie opisując stan faktyczny w sprawie podniósł, że współpraca pomiędzy stronami początkowo układała się pomyślnie, lecz w dniu 1 września 2014r. strona pozwana złożyła oświadczenie o odstąpieniu od umowy twierdząc, że powód opóźnia się z dostarczeniem dokumentacji projektowej zatwierdzonej pozwoleniem na budowę, a cała inwestycja opóźnia się tak dalece, że oczekiwanie na ostateczne pozwolenie na budowę nie jest z punktu widzenia Ministerstwa uzasadnione i racjonalne. Powód uznał oświadczenie pozwanego za bezskuteczne, jak również uznał za bezskuteczne oświadczenie pozwanego z dnia 12 września 2014 roku o naliczeniu kary umownej w wysokości 60.885 zł i jej potrąceniu z wniesionego przez powoda zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Powód dodał, iż w niniejszej sprawie dochodzi odszkodowania na podstawie art. 640 k.c. i wskazał, iż na jego roszczenie składają się:

a) kwota 60.885 zł tytułem zwrotu tego, co strona świadczyła (wniesione przez powoda zabezpieczenie należytego wykonania umowy);

b) kwota 608.850 zł tytułem naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania przez pozwanego

(odsetki od powyższych kwot zostały naliczone od dnia wymagalności tj. 18 września 2014 roku) to jest terminu na zapłatę wyznaczonego przez powoda w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy).

Na szkodę w wysokości 608.850 zł składały się :

1) uszczerbek powstały w majątku powoda obejmujący koszty poniesione w celu wykonania umowy zawartej z pozwanym, w tym:

a) koszty pracownicze w wysokości 468.056,47 zł;

b) koszty poniesione na nabycie towarów i usług w wysokości 36.545,83 zł w tym:

- 10.578 zł za wykonanie wierceń gruntu i odkrywek fundamentów budynku przy ul. (...),

- 14.760 zł za opracowanie ekspertyzy stanu ochrony przeciwpożarowej budynku przy ul. (...),

- 9.225 zł za opracowanie warunków ochrony przeciwpożarowej, uzgodnienie tych warunków i opracowanie opinii na temat drogi pożarowej do budynku przy ul. (...),

- 775 zł i 120 zł za usługi poligraficzno-introligatorskie (oprawa dokumentacji projektowej);

- 675,27 zł za zakup papieru do wydruku dokumentacji projektowej,

- 73,80 zł za uzyskanie informacji technicznej dotyczącej budynku przy ul. (...) z (...),

- 118,08 zł za uzgodnienie dokumentacji technicznej dotyczącej budynku przy ul. (...) z (...),

- 221,20 zł za uzgodnienie z (...) projektu węzła, część instalacyjna z automatyką;

2) utracone wynagrodzenie w wysokości 104. 247,70 zł

/pozew k. 2-37/.

Pozwany Skarb Państwa Ministerstwo-Cyfryzacji w odpowiedzi na pozew z dnia 6 lipca 2007 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady jak, i co do wysokości. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powoda co do okoliczności faktycznych, które nie zostały wprost przyznane w odpowiedzi na pozew, a w szczególności twierdzeniom w zakresie poniesienia przez powoda szkody i jej wysokości, a także podnoszonych w pozwie przyczyn opóźnienia w realizacji Umowy, w tym braku współdziałania pozwanego, opóźnień w akceptacji rozwiązań projektowych i weryfikacji dokumentacji, złożenia nieprawdziwego oświadczenia w zakresie geodezyjnego położenia budynku, opóźnień i błędów organów administracji wydających decyzje w niniejszej sprawie / odpowiedź na pozew k. 383-405/.

W piśmie z dnia 18 grudnia 2020 roku pozwany Skarb Państwa poinformował, iż zgodnie z § 1 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Cyfryzacji (Dz.U. z 2020r., poz. 1716) obsługę Ministra Cyfryzacji zapewnia obecnie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów /pismo k. 801-802/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie /protokół rozprawy k. 827-828/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 kwietnia 2013 roku w trybie zamówienia z wolnej ręki strony zawarły umowę nr (...) przedmiotem, której było wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na podstawie istniejącego wielobranżowego projektu koncepcyjnego z ewentualną zmianą sposobu dla inwestycji „ Przebudowa budynku przy ul. (...) w W.”, uzyskanie wymaganego przepisami prawa zatwierdzenia projektów budowlanych oraz pozwolenia na budowę zgodnie z obowiązującym prawem; pełnienia nadzoru autorskiego przez cały okres realizacji inwestycji w zakresie określonym przepisami prawa budowlanego.

Realizacja umowy została podzielona na dwa etapy. Etap pierwszy obejmował sporządzenie dokumentacji:

1. ekspertyza techniczna,
2. inwentaryzacja architektoniczno-budowlana,
3. mapa do celów projektowych,
4. zaktualizowany projekt koncepcyjny,
5. projekt budowlany,
6. informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
7. projekty wykonawcze poszczególnych branż,
8. przedmiary robót,
9. kosztorysy inwestorskie,
10. specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót,
11. harmonogram rzeczowo-finansowy,
12. uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę.

Drugi etap obejmował sprawowanie nadzoru autorskiego podczas realizacji inwestycji od dnia jej rozpoczęcia do dnia zakończenia nie później niż do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 495.000 zł netto oraz podatek VAT w kwocie 113.850 zł, to jest łącznie 608.850 zł. Zamawiający (pozwany) zobowiązał się zapłacić wynagrodzenie na rzecz powoda w dwóch ratach:

- 1) za wykonanie etapu pierwszego – 90% wynagrodzenia, tj. kwotę 445.500 zł netto (547.965 zł brutto);
- 2) za wykonanie etapu drugiego – 10 % wynagrodzenia, tj. kwotę 49.500 zł (netto) (60.885 zł brutto).

Strony w wyniku negocjacji ustaliły termin realizacji 1 etapu Umowy na 20 tygodni od dnia podpisania umowy.

/dowód: umowa k. 44-61, zeznania świadka H. T. k. 660v.-662v. /.

Celem należytego wykonania umowy powód otrzymał od pozwanego pełnomocnictwa do występowania w imieniu pozwanego przed organami administracji w celu uzyskania dokumentów, uzgodnień i decyzji koniecznych do realizacji umowy, ważne do 31 sierpnia 2013 roku. W toku realizacji umowy pozwany przekazał powodowi kolejne

pełnomocnictwa ważne odpowiednio do dnia 28 lutego 2014 roku, 31 marca 2014 roku i 30 czerwca 2014 roku /**dowody**: pełnomocnictwa k. 79-86/.

Tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy powód wpłacił na rzecz pozwanego kaucję gwarancyjną w wysokości 60.885 zł /okoliczność bezsporna/.

Aneksiem z dnia 22 sierpnia 2013 roku na wniosek powoda strony przedłużyły termin wykonania etapu pierwszego do dnia 15 listopada 2013 roku /**dowód**: aneks k. 64, zeznania świadka E. J. k. 632v.-634, zeznania świadka H. T. k. 660v.-662v., zeznania świadka E. S. k. 662v.-664/.

Zawarcie umowy poprzedzone było negocjacjami. Na tym etapie wykonawca – Biuro (...) S.A. nie wskazywał na jakiegokolwiek problemy związane z usadowieniem budynku /**dowody**: protokół z negocjacji z wykonawcą k. 410-412, zeznania świadka D. K. k. 664-667, zeznania przedstawiciela strony powodowej K. F. k. 628-629v. i k. 827-828, zeznania świadka E. J. k. 632v.-634, zeznania świadka P. Ś. k. 657-660, zeznania świadka H. T. k. 660v.-662v., zeznania świadka E. S. k. 662v.-664/.

W dniu 3 czerwca 2013 roku pozwany podpisał umowę (...) z Panią M. C. i J. C., której przedmiotem było wykonanie czynności związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej przebudowy budynku przy ul. (...), w szczególności w zakresie nadzoru nad opracowaniem przez powoda projektu budowlanego, projektów wykonawczych, opracowania koreferatu na temat wykonanego i złożonego pozwanemu przez powoda kompletnego projektu budowlanego. Jednocześnie Ministerstwo Cyfryzacji udzieliło J. C. pełnomocnictwa do sprawowania w jego imieniu nadzoru, oraz dokonywania weryfikacji i odbioru dokumentacji projektowej przebudowy budynku przy ul. (...), powstałej w związku z realizacją umowy zawartej pomiędzy Biurem (...) S.A. a Ministerstwem Cyfryzacji. Pełnomocnictwo obejmowało także występowanie w imieniu Ministerstwa Cyfryzacji do Biura (...) S.A., sądów, organów, urzędów i instytucji w zakresie wszelkich czynności związanych z realizacją umowy nr (...) z dnia 3 czerwca 2013 roku /**dowód**: umowa k. 65-71, pełnomocnictwo k. 72, zeznania świadka J. C. k. 629v.-632v., zeznania świadka E. J. k. 632v.-634/.

Niezwłocznie po podpisaniu umowy powód przystąpił do jej realizacji. Począwszy od 11 kwietnia 2013 roku przedstawiciele stron uczestniczyli w cyklicznych spotkaniach, na których omawiano czynności dotychczas wykonane, stan zaawansowania prac, postęp prac i problemy związane z ich realizacją. Powód zobowiązał się uzyskać na podstawie projektowanej przez niego dokumentacji pozwolenia na budowę /**dowód**: zeznania przedstawiciela strony powodowej K. F. k. 628-629v. i k. 827-828/.

Projekty przygotowywane przez powoda wymagały odstępstw od obowiązujących reguł techniczno-budowlanych określonych w art. 9 ust.1 ustawy Prawo budowlane. Konieczność uzyskania odstępstw znacząco przedłużało postępowanie w celu złożenia wniosku o pozwolenie na budowę /**dowód**: notatka ze spotkania k. 419, zeznania świadka D. K. k. 664-667, zeznania przedstawiciela strony powodowej K. F. k. 628-629v. i k. 827-828, zeznania świadka J. C. k. 629v.-632v., zeznania świadka P. Ś. k. 657-660 /.

W dniu 30 sierpnia 2013 roku powód złożył wniosek o pozwolenie na budowę. Wniosek był niekompletny i obciążony brakami. Prezydent (...) W. postanowieniem nr (...) z dnia 1 października 2013 roku nałożył obowiązek usunięcia nieprawidłowości wniosku w zakresie:

1. projektu zagospodarowania terenu;
2. projektu przyłącza kanalizacji deszczowej;
3. oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane zgodne z zakresem decyzji nr (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
4. projektu organizacji ruchu;

5. analizy nasłonecznienia i przesłaniania (w tym przekrojowo w zakresie wysokości przesłaniania) w stosunku do pomieszczeń budynku projektowanego oraz wpływu projektowanej zabudowy na sąsiednie nieruchomości;
6. dostosowania treści wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na przebudowę budynku przy ul. (...) do zgodności z ustaleniami decyzji nr (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

/dowód: postanowienie k. 417-418/.

Szereg uwag do projektu przebudowy budynku położonego przy ul. (...) w W. zgłaszał również J. C. w ramach nadzoru nad opracowaniem przez powoda projektu **/dowód:** koreferaty k. 435-446, uwagi do projektu wykonawczego k. 447-489, zeznania przedstawiciela strony powodowej K. F. k. 628-629v. i k. 827-828, zeznania świadka J. C. k. 629v.-632v./.

Termoizolacja budynku oznaczała nałożenie dodatkowej warstwy ocieplającej na zewnętrzną ścianę budynku, co wiązało się z przekroczeniem granic działki. Wymagało to uzyskanie zgód władających sąsiednimi działkami (w tym Spółki (...) S.A.) na zajęcie terenu pod ocieplenie budynku, ustalenie sposobu i zakresu władania zajęłą częścią działki oraz wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

W dniu 12 listopada 2013 roku powód skierował pismo do (...) S.A. w sprawie wyrażenia zgody na przekroczenie granicy ewidencyjnej na potrzeby termomodernizacji. W odpowiedzi na pismo (...) S.A. sprzeciwił się przekroczeniu granic jego działki i podkreślił, że takie przekroczenie będzie możliwe w przypadku dokonania z nim formalnych uzgodnień , co do formy udostępnienia gruntu oraz opłat na rzecz (...) S.A. z tego tytułu. Powód znając stanowisko (...) S.A. zaproponował więc pozwanemu przeprojektowanie ściany szczytowej (zachodniej) budynku (...) w taki sposób, aby **/dowód:** pismo k. 529, pismo k. 531, e-mail k. 30, zeznania świadka P. Ś. k. 657-660/.

W piśmie datowanym na dzień 6 lutego 2014 roku kierowanym do Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu (...) W. (...)S.A. (właściciel sąsiedniej działki) zgłaszał zastrzeżenia do wniosku powoda o pozwolenie na budowę informując, iż Inwestor (pozwany) nie uzyskał jego zgody na wykorzystanie przy prowadzonej przez siebie inwestycji działki będącej własnością spółki. Dodał, iż przy wykonaniu pomiaru kontrolnego stwierdzono, iż właściciel działki sąsiedniej przy wznoszeniu budynku naruszył granice działki nr (...), zajmując 0,1 m⁽²⁾ gruntu. Jednocześnie wskazano, iż inwestycja będzie ponad przeciętną miarę utrudniała korzystanie z budynku, będącego własnością Spółki. O powyższych zastrzeżeniach Spółki (...) S.A. wiedział powód i nie informował o powyższym pozwanego/ **dowód:** pismo k. 528, zeznania świadka D. K. k. 664-667, zeznania świadka P. Ś. k. 657-660/.

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2014 roku Prezydent (...) W. nr (...) zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na nadbudowę o dwie kondygnacje budynku przy ul. (...), na działce nr (...) wraz z przyłączem kanalizacji deszczowej i zjazdem pożarowym na działce (...) oraz roboty budowlane związane z przebudową i termomodernizacją istniejącej części budynku z wyłączeniem elewacji zachodniej, na działce ewidencyjnej nr (...) **/dowód:** decyzja k. 123/.

Od powyższej decyzji złożył odwołanie (...) S.A., który wskazał, iż jest właścicielem sąsiedniej działki i oświadczył, iż budynek objęty przedmiotową decyzją Prezydenta (...) W. (zlokalizowany na działce ew. nr 3) częściowo znajduje się też na jego działce. Do powyższego oświadczenia dołączono wynik, pomiaru kontrolnego sporządzonego przez geodetę –pana W. J., które podważało prawidłowość złożonego oświadczenia Inwestora o dysponowaniu nieruchomością na cele budowlane. Na skutek odwołania złożonego przez (...) S.A. w dniu 29 lipca 2014 roku decyzją nr (...) 2014 Wojewoda (...) uchylił w całości decyzję Prezydenta (...) W. z dnia 29 kwietnia 2014 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez organ I instancji. W uzasadnieniu decyzji Wojewoda wskazał, iż organ I instancji nieprawidłowo ustalił krąg stron postępowania i ich adresy do doręczeń, nie uzasadnił kwestii odstępowania od warunków technicznych oraz nie wyjaśnił prawidłowości złożonego przez Inwestora oświadczenia o prawie dysponowania nieruchomością na cele budowlane **/dowody:** odwołanie Rezydent k. 517-521, decyzja k. 522-527, zeznania świadka E. S. k. 662v.-664, zeznania świadka D. K. k. 664-667 /.

Akta sprawy zostały zwrócone organowi I instancji. W dniu 4 września 2014 roku pozwany cofnął wniosek o wydanie pozwolenia na budowę. Decyzją z dnia 19 września 2014 roku Prezydent (...) W. umorzył postępowanie /**dowód:** decyzja k. 136-137/.

W dniu 1 września 2014 roku pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy, w którym stwierdzono, iż powód opóźnia się z dostarczeniem dokumentacji projektowej zatwierdzonej pozwoleniem na budowę, a cała inwestycja opóźnia się tak dalece, że oczekiwanie na ostateczne pozwolenie na budowę nie jest z punktu widzenia Ministerstwa uzasadnione i racjonalne /**dowód:** oświadczenie k. 221-223/.

W piśmie z dnia 4 września 2014 roku powód uznał odstąpienie pozwanego od umowy za bezskuteczne oraz wezwał pozwanego do podjęcia współdziałania w zakresie koniecznym do wykonania umowy pod rygorem odstąpienia od umowy. W uzasadnieniu powód wyjaśnił, że dokumentacja projektowa stanowiąca przedmiot umowy została wykonana w terminie określonym umową, gdyż wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego i wydanie pozwolenia na budowę został złożony 30 sierpnia 2013 r. Zdaniem powoda, biorąc pod uwagę, terminy i tryb wydawania decyzji administracyjnych powód złożył wniosek w terminie umożliwiającym wydanie i uprawomocnienie pozwolenia na budowę przed 15 listopada 2013 r., jako że zgodnie z art. 35 ust. 6 ustawy Prawo budowlane, organ zobowiązany jest do wydania decyzji w terminie 65 dni. Dodał, że pozwolenie na budowę zostało wydane 29 kwietnia 2014 r. wynikało z działań organów administracji oraz działań i zaniechań pozwanego, za które powód nie ponosi odpowiedzialności. Nie było zatem podstaw zdaniem powoda, aby przesunięcie terminu wydania decyzji kwalifikować jako opóźnienie uprawniające do odstąpienia od umowy /**dowód:** pismo k. 224-226/.

Oświadczeniem z 10 września 2014 r. powód odstąpił od umowy z powodu braku współdziałania pozwanego /**dowody:** oświadczenie k. 227-229/.

Oświadczeniem z 12 września 2014 r. pozwany naliczył powodowi karę umowną w wysokości 60.885 zł i dokonał potrącenia tej kwoty z wniesionego przez powoda zabezpieczenia należytego wykonania umowy /**dowód:** oświadczenie pozwanego k. 230, nota księgowa k. 231-232/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów, w tym przede wszystkim na podstawie kopii złożonych do akt dokumentów. Żaden ze złożonych do akt dokumentów i ich kopii nie był kwestionowany przez którąkolwiek ze stron, a ich prawdziwość i autentyczność nie budziła także wątpliwości Sądu, który oparł się na nich przy ustalaniu stanu faktycznego.

Sąd ustalając powyższy stan faktyczny oparł się także częściowo na zeznaniach świadków J. C. (k. 629v.-632v.), E. J. (k. 632v.-634), P. Ś. (k. 657-660), H. T. (k. 660v.-662v.), E. S. (k. 662v.-664), D. K. (k. 664-667), E. M. (k. 667-668) oraz przedstawiciela strony powodowej: K. F. (k. 628-629v. i k. 827-828), przede wszystkim w zakresie w jakim ich zeznania pokrywały się z pozostałym materiałem dowodowym, zwłaszcza niekwestionowanych dokumentach.

Przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego okazał się nieprzydatny do rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym Sąd uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W pierwszej kolejności należy wskazać, że stan faktyczny był w gruncie rzeczy niesporny między stronami. Strony różniły się jedynie co do oceny prawidłowości wykonania przez powoda umowy (w tym uzyskania przez powoda pozwolenia na budowę) i skuteczności złożonego przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu od umowy, a także istnienia podstaw do żądania przez powoda wynagrodzenia w całości lub w części.

Powód w niniejszej sprawie dochodził kwoty 669.735 zł tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z niewykonania zobowiązania w związku ze złożeniem odstąpienia od umowy.

Jak ustalono - dniu 5 kwietnia 2013 roku w strony zawarły umowę nr (...) przedmiotem, której było wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej na podstawie istniejącego wielobranżowego projektu koncepcyjnego z ewentualną zmianą sposobu dla inwestycji „ Przebudowa budynku przy ul. (...) w W.”, uzyskanie wymaganego przepisami prawa zatwierdzenia projektów budowlanych oraz pozwolenia na budowę zgodnie z obowiązującym prawem; pełnienia nadzoru autorskiego przez cały okres realizacji inwestycji w zakresie określonym przepisami prawa budowlanego.

Strony łączyła zatem umowa o dzieło, która charakteryzuje się tym, że nakłada na przyjmującego zamówienie obowiązek wykonania dzieła, a na zamawiającego zapłaty wynagrodzenia (art. 627 k.c.). Wskazane elementy zawierała umowa z dnia 5 kwietnia 2013r. Na podstawie analizy jej postanowień, a także zeznań świadków wynika, że przedmiotowa umowa jest umową o dzieło, o której mowa w art. 627 k.c..

Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów (Ciszewski Jerzy (red.), Nazaruk Piotr (red.), Tanajewska Renata , Kodeks cywilny. Komentarz, Lex 10945). Wykonanie umowy o dzieło ma doprowadzić w przyszłości do powstania konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia zgodnie z treścią umowy (wyrok SA w Szczecinie z 30.04.2013 r., III AUa 956/12, Legalis). Stosunek prawny umowy o dzieło dochodzi do skutku w wypadku złożenia przez obie strony zgodnych oświadczeń woli. Ekwiwalentem świadczenia Przyjmującego Zamówienie, które polega na wykonywaniu dzieła, jest świadczenie Zamawiającego polegające na zapłacie wynagrodzenia, z czego wynika odpłatny charakter umowy o dzieło (G. Koziół, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, LEX, 2014).

Zgodnie z art. 636 § 1 k.c. jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy, albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

Z kolei art. 635 k.c. stanowi, że jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonywania dzieła.

Powyższy przepis art. 635 k.c. przyznaje Zamawiającemu uprawnienie do odstąpienia w sytuacji, w której przyjmujący opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że obiektywnie nie jest prawdopodobne, aby zdołał je ukończyć w umówionym terminie. W takim wypadku Zamawiający może odstąpić od umowy bez wyznaczenia dodatkowego terminu, nawet jeżeli termin do wykonania dzieła jeszcze nie upłynął (K. Osajda (red.), Ł. Żelechowski, Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis 2018). We wskazanych wypadkach chodzi o ocenę, czy opóźnienie jest na tyle istotne, że nie jest prawdopodobne ukończenie dzieła w czasie umówionym. Samo zatem opóźnienie, a nawet zwłoka w rozpoczęciu wykonywania dzieła nie są wystarczające do przyjęcia, że zamawiający może skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy.

Wykonanie prawa odstąpienia od umowy następuje przez złożenie przyjmującemu zamówienie jednostronnego oświadczenia woli, którego skuteczność uzależniona jest od dojścia do adresata w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią (art. 61 k.c.).

Jak ustalono, Wykonawca nie wykonał przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami i pozostawał w zwłoce z wykonywaniem dokumentacji określonej umową. Początkowo strony uzgodniły termin wykonania dzieła (I etapu umowy) na 20 tygodni (od dnia 5 kwietnia 2013 roku), następnie termin ten był zmieniony do 15 listopada 2013 roku, pozwany wyznaczył Wykonawcy dodatkowy termin na ukończenie dzieła. Na powyższe wskazuje nie tylko analiza zeznań świadków, ale także treść korespondencji mailowej stron. Pozwany parokrotnie zgłaszał uwagi do rozpoczętej przez Wykonawcę pracy oraz zwracał uwagę, że Wykonawca opóźnia się z wykonaniem przedmiotu Umowy.

Realizacja umowy podzielona była na etapy. Celem umowy było uzyskanie dokumentacji spełniającej wymogi określone przepisami prawa. Termin ustalony na dzień 15 listopada 2013 r. nie został dochowany przez Wykonawcę, Wykonawca jeszcze w sierpniu 2014 r. pozostawał w zwłoce z wykonywaniem prac.

Pismem z dnia 1 września 2014 r. pozwany złożył oświadczenie odstąpieniu od umowy. W ocenie Sądu pozwany skutecznie odstąpił od umowy z dnia 5 kwietnia 2013 r., zmienionej aneksem w sierpniu 2013 r.

Warunkiem skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 635 k.c. jest wystąpienie opóźnienia z rozpoczęciem lub ukończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, że Wykonawca zdoła je ukończyć w umówionym terminie. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że przesłanka do skorzystania przez pozwanego z ustawowego prawa do odstąpienia od umowy została spełniona. Wykonawca pozostawał w opóźnieniu w czasie złożenia przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu od umowy. W tym miejscu wskazać należy, że przedmiot umowy miał zostać oddany początkowo w terminie 20 tygodni, następnie strony uzgadniały dodatkowe terminy. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości fakt, że istnienie opóźnienia spowodowane było szeregiem uchybień w pracach nad dokumentacją projektową, złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę obarczonego brakami, zignorowaniu stanowiska przedstawicieli Spółki (...) S.A. – uczestnika postępowania administracyjnego wywołanego wniesieniem wniosku o pozwolenie na budowę, co spowodowało do uchylecia decyzji o pozwolenie na budowę. Skarb Państwa w dacie zawarcia umowy i do chwili uchylecia decyzji o pozwoleniu na budowę nie wiedział o przekroczeniach w granicy działki. Pozwany nie wiedział o trudnościach w uzyskaniu przez powoda pozwolenia na budowę. W tym miejscu należy wskazać, iż Wykonawca jako podmiot profesjonalny podjął się realizacji umowy w określonym terminie i ten termin zaakceptował. Mając na uwadze poczynione w sprawie ustalenia i trudności napotkane w wykonaniu zawartej umowy należy wskazać, iż powód nie był przygotowany do realizacji Umowy a terminie zakreślonym Umową, potem w Aneksie, który to na wniosek powoda został wydłużony.

W ocenie Sądu Wykonawca (powód) pozostawał w zwłoce z realizacją postanowień Umowy, prace wykonane nie doprowadziły do uzyskania pozwolenia na budowę, strony zmieniały termin realizacji prac. Nie budzi wątpliwości, że warunki przedstawione Wykonawcy nie zostały przez niego dotrzymane, a przedmiot umowy nie został ukończony.

Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne. Ten kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie. Tak więc to na powodzie, który nabył przedmiotową wierzytelność spoczywał ciężar wykazania, że warunki przedmiotowej umowy zostały dochowane, a dzieło (projekty budowlane i pozwolenie na budowę) ukończone. Jeżeli powód nie uzyskał pozwolenia na budowę, to należy przyjąć, że umowa o dzieło nie została przez powoda wykonana. Pozwany zatem skutecznie odstąpił od Umowy po uchyleciu przez Wojewodę (...) pozwolenia na budowę. W takiej sytuacji nie można mówić o obowiązku zapłaty przez Zamawiającego zapłaty wynagrodzenia. W związku z tym powództwo podlegało oddaleniu.

Ponadto należy wskazać, iż na aprobatę nie zasługuje odstąpienie od umowy zgłoszone przez powoda w dniu 10 września 2014 roku. Nie można bowiem odstąpić od Umowy, od której wcześniej tj. w dniu 1 września 2014 roku pozwany Skarb Państwa skutecznie odstąpił. Brak jest zatem zdaniem sądu do uwzględnienia roszczenia odszkodowawczego sformułowanego przez powoda.

Z tych wszystkich względów i na podstawie wyżej powołanych przepisów Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako niezasadne, uznając że powód - z przyczyn wskazanych powyżej - nie wykonał zawartej umowy, gdyż nie uzyskał pozwolenia na budowę zgodnego z jego zobowiązaniem.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku

W punkcie II wyroku Sąd orzekł o obciążeniu powoda kosztami postępowania w sprawie, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego

dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Jednocześnie na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów postępowania referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu wyroku.